

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá trisopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 272.

V Ljubljani, v petek 27. novembra 1885.

Letnik XIII.

Boj na Balkanu.

IV.

Osoda Turčije.

Ker že govorimo o boji na Balkanu, govorimo tudi lahko o „osodi“ Turčije.

Dolgo let se je tresla Evropa pred turško močjo. Krščanski vladarji so se morali vklanяти turškemu sultanu. Od svojega početka do današnjega dne je Turčija sramota Evrope. Nikoli ne bi smel Turek stopiti na evropska tla, nikoli mahomedan piti znoja in krvi krščanskega sužnja. Toda zgodilo se je: gospodaril in divjal je Turek mnogo stoletij po lepih deželah krščanske Evrope. Samo na Ogerskem so teptala turška kopita rodovitno zemljo blizu poldrugsto let; oblastno se je svetil turški polumesec na visokem kraljevem gradu v Budi. Dvakrat so prihrumele divje turške druhalje pred Dunaj, da posade mestu križa polumesec na stolpu sv. Štefana. Slavno avstrijsko orožje zdrobilo in strlo je divjo moč ter zapodilo Turka preko Save. Tačas se je pričela turška „žaloigra“, ktero gledamo z veselim srcem.

Velikansko nalogo si je stavil mahomedanizem, pomahomedaniti namreč ves svet. Prerok je bil ukazal svojim naslednikom, da naj nesó njegovo zastavo po širnem svetu in ne vtaknejo prej meča v nožnico, dokler se ne spolni slavni izrek: „Le en Bog je, in Mohamed njegov prerok“. Tega posla Turki niso mogli izvršiti, akoravno so napenjali vse svoje moči. Celó v lastni hiši, v svoji državi niso izvršili, kar jih uči vera. Ogromna večina turških podanikov v Evropi je ostala krščanska. Turki so v znatni manjšini, tujei so v oropani hiši.

Prišel je dan plačila, kmalo bo odbila zadnja ura turškemu nasilstvu v potrpežljivi Evropi. Pri vsem tem se nam skoraj smili „bolni mož“, kteremu ne dadó pokoja na smrtni postelji. Najboljši prijatelji grené mu zadnje ure življenja, dražijo njegovo potrpežljivost: a on si je prisvojil naravo znane uhate živali. Celó tačas, ko je še Turčija sukala meč proti krščanskim državam, ko je že pojemala

njena bojna slava in bila prisiljena sklepati mirovne pogodbe s srečnejšimi nasprotniki, celó tačas niso bili njeni sovražniki tako neusmiljeni, kakor so sedaj njeni prijatelji. Ko je še vladalo veliko sovraštvo mej Turčijo in ostalo Evropo, ko so zmagovala krščanske armade turške janičare, izgubljevala je sicer Turčija svoje pokrajine, toda nikdo se ni dotaknil njenega samooblastja (suverenosti). Tudi ko je Diebič prekoračil znameniti Balkan, in je Turčija sklenila mir v Drenopolji, ni se ji tako trda godila.

Ko pa je ugasnil ogenj mohamedanskega fanatizma, ko se je plegla strast polumeseca, pripoznali so evropske države Turčijo kot velelast enake veljave ter stopile ž njo v zvezo po zastopnikih prve vrste. Stari Evropi se je rodila misel v glavi, da je Turčija potrebna. V novjšem času so se združili Francija, Anglija, Avstrija in Piemont, da varujejo Turčijo pred belim carom. V Parizu so jo l. 1856 slovesno vpeljali v evropsko zvezo. Turški sultan je obiskal krščanske vladarje; povsod so ga sprejemali kot prijatelja, zaveznika in poroka miru.

Navzlic temu je postala Turčija kot sumljiv kaznjeneec pod nadzorstvom Evrope. Veleposlaniki so gospodarji v evropski Turčiji. Evropa ji narekuje novo nalogo, ki je nasprotna njeni naravi, veri, šegam in navadam, ktere ne more izvršiti, ko bi imela najboljšo voljo. Ko bi hotela Turčija izvesti nove reforme po evropskem kopitu, bojovati bi se morala proti mohamedanizmu, sama bi si ovila vrv okoli vratu. Pomiriti bi morala one duhove, ki jih je sama razburila, to pa ji je nemogoče.

Žalosten, sramoten je položaj Turčije. Z lepimi besedami jo imenujejo samostalno državo, toda v prijateljskem objemu jo morajo zadušiti. Turki morajo trpeti, ker nimajo moči, da bi se branili.

Prodrlo je prepričanje, da Turčija ni več potrebna, ravno pri onih, ki so si bili prvi vtepli to misel v glavo. Nobeden ne želi več okritosrčno obstanka Turčije, bojé se njenega pogina le iz znanih sebičnih ali pa nevošljivih vzrokov. V tem boji čutov pusté še Turčijo živeti. Pa ravno zdravila, ktera ponuja Evropa Turčiji, pospešujejo njeno smrt, kajti

država, kateri zapovedujejo tuje oblasti, nehati mora biti država.

Zakaj se mora vreči Turčija iz Evrope v Azijo, kakor sta se bila že Napoleon I. in Aleksander I. v Tilzi (Tilsitu l. 1807) dogovorila? Ker bi sploh ne bila smela postati, ker njen postanek nima nobene pravne podlage. „Kar v začetku ni bilo veljavno, tudi v teku časa ne postane veljavno.“ Turki so siloma podjarmili samostojne narode, toraj more tudi njihovo kraljestvo le tako dolgo obstati, dokler imajo silo in moč. Ta moč pa je odrvenela, oživelí so podjarmljeni narodi. Kakor se vidi, prišel je čas, da se dá zemlja lastniku nazaj.

In zakaj je otrpnila turška moč, ki je še pred dvesto leti bila strah cele Evrope? Kal te bolezni, gotovega propada tiči največ v mohamedanizmu samem. Zgodovina uči, da vedno in povsod več ali manj raste z navdušenjem tudi divja moč, ta pa prej ali pozneje obstane, hira, pojema, razpada. Naj se nikdo ne sklicuje na Arabce, prve boritelje in razširjevalce izlama. Ustanovili so sicer v Aziji, Afriki in Španiji cvetoče države; pa kdo nam dokaže, da bi bile vedno obstale in nikoli propale? Pokončal jih ni le krščanski meč, marveč tudi Turek, po veri jim brat. Tudi ko so Turki razvili prerokovo zastavo ter jo zmagovalno nesli proti zahodu, ko so si v Carigradu postavili prestol in je postala hagia Sofija turška mošeja, tačas se je pretakala še drugačna kri po njihovih žilah, kakor danes. Slavna imena ima ozmanska hiša, rodila je Murade in Solimane, sedaj pa straši črn duh v hiši kalifov in naznanja njen propad. Ako se sploh smejo na katero državo obrniti pesnikove besede: „Alles, was besteht, ist werth, dass es zu Grunde geht“, smejo se obrniti na Turčijo v Evropi.

Pridrli so v Evropo kot divji zmagovalci, neusmiljeni nasilci in kot taki so ostali. Zatrlí so staro omiko v vzhodnem Rimu, vstvarili niso nove. Tujei so ostali med podložnimi narodi, visoka stena stoji med njimi in Evropo. Na duhu in telesi so morali oslabeti. Prazna je toraj, če kdo pričakuje od mohamedanizma evropsko upravo v Turčiji. Od l. 1833, ko si je Evropa stavila nalogo, da ohrani

LISTEK.

Slovesnost v Marijanišči.

Častitim „Slovenčevim“ bralcem je znano, da se je imela včeraj, v četrtek 26. novembra, vršiti lepa cerkvena slovesnost v Marijanišči, in se je tudi; blagoslovljena je bila namreč v onem zavodu postavljena domača kapela Matere Božje Pomočnice. Vem, da je po vsem milem Kranjskem mnogo prijateljev tega deškega sirotišča in dobrotnikov tej kapelici, zato naj si dovolim v „Slovenec“ vsem tem nenavzočim blagim čitateljem v kratkem opisati prelepo cerkveno slavnost, ker me je prijazna milost tje kaj pripeljala.

„O sv. krščanska ljubezen! — mislil sem si — kako lepa si ti in kako sladek je tvoj sad!“ — ko sem sledil točkam te slavnosti.

Točno ob 8. uri dopoldne pripeljali so se milostljivi gospod knezo-škof z dvornima kaplanoma; nekoliko poprej pa velečastiti deželni predsednik baron Winkler z visokorodno gospo soprogo. Navzoči so že bili: mil. gosp. prošt Jarc, preč.

gg. kanonika Urbas in Zamejic, deželni poslanec vel. gosp. dr. Sterbenec, št. Peterski župnik, čast. guardijan P. Kalist i. dr.; blagorodni gosp. Samassa, stavbeni mojster gosp. Falleschini ter vodstvo in mnogi delavni udje tega zavoda; v vžji in po mostovžu do kapele bili so pa domači dečki razpostavljeni; vdeležilo se je nadalje te slavnosti tudi mnogo drugih odličnih gospodov in gospoj dobrotnic.

Pri izstopu iz voza so milostljivega gospoda knezo-škofa pozdravili mil. gosp. prošt Jarc ter izrekli zahvalo za toliko milost in dobroto, na kar so vzvišeni gospod vladika odgovorili blagovolili.

Najprej se je pričel obred blagoslovljenja kapele; opravile so se v to odločene molitve pred kapelnimi vrati in v kapeli; in ko je bila ta majhna, a krasna hiša blagoslovljena in spremenjena v „hišo Božjo“, in ko so vladika blagoslovili altar, tabernakelj in podobe, pričelo se je sv. opravilo.

V prvo so imeli prevzvišeni gospod knezo-škof tej slavnosti primeren govor. Gospod vladika so po svetopisemski besedi „Danes je tej hiši zveličanje došlo“ zbranim gostom v prekrasni besedi in v popolno dovršeni obliki na kratko razložili, da je po

blagoslovu tej hiši v resnici došlo zveličanje, in sicer došlo po tem, ker je zdaj ta hiša postala „hiša molitve“. Človek, rekli so, zamore sicer povsod moliti in vedno moliti, ako svoje občutke v djanja Bogu daruje; a to ne zadostuje; on se hoče tudi sam razgovarjati z Bogom in to zamore se posebno v „hiši Božji“; in, kar ta razgovor z Bogom v hiši Božji se posebno blaži in povzdiguje, je pa to, da tukaj ne moli človek sam, ampak Jezus na altaru ž njim. Kolika prednost! In ta prednost potem vodi za seboj še drugo; človek namreč ne more vedno lahko hoditi k Bogu, od ktere ga je prišel in h kteremu zopet hiti, ker ga nadlegujejo različne ovire; vse te ovire otrebi pa on od sebe v „hiši zveličanja“ pri zakramentu sv. pokore in se okrepa potem z nebeskim kruhom pri mizi Gospodovi. In zato smemo reči, da je danes tej hiši zveličanje došlo.

Potem so se pa vzvišeni gospod vladika obrnili do gojencev v vstavu, in so tudi njim blagovolili izreči lepe besede.

Pretrsljivo v srce so segle prve njihove besede v obliki prošnje; ginljivo je bilo slišati, ko so najvišji pastir izrekli nekako tako: Prosim Vas, dragi otroci moji . . . ! da bote v tej hiši radi molili in

Turčijo, propadala je ta od dne do dne. Bona fide jo je zdravila Evropa, pa vsa sredstva so imela nasproten učinek.

Tako bo tudi s sredstvi, ktere ji bodo najbrž sedaj nasvetovale države. Čemu oživljati telo, ki nima več duše? Znamo, da so vse države prepričane o neozdravljivosti turške države. Danes raje kakor jutri bi jo pustile umreti, ko bi si ne zavidale dedščine. Pa z umetnimi zdravili ji še ogrevajo kri, dokler se ne sporazume o delitvi, ali oborožje in pripravijo na krvavi ples.

Poglejmo v Egipt, kteremu so usiljevali evropsko omiko. Bil je nekdaž žitnica Evrope, a sedaj strada že sam. Isto je s Turčijo. Mnogo Turkov se je izobraževalo v Evropi, in od teh so pričakovali rešitev Turčije; pa ravno ti evropsko izobraženi možje so največ škodovali Turčiji. Regeneracija Turčije je utopila mamljive sanje.

K vsem zgodovinskim, duševnim in narodnostnim vzrokom propada Turčije moramo prišteti tudi verskega. Nekaj nad dva milijona je mohamedanov v Evropi, in ti naj gospodujejo ogromni večini kristjanov? Res, da imamo v svoji sosesčini enak vzgled. Na Saksonskem namreč je dinastija katoliška, večina prebivalstva pa protestantska. Toda kako ves drugačen je razloček med mohamedani in kristjani na Balkanu, kakor pa med protestanti in katoličani na Nemškem! In še teh mohamedanov je komaj polovica turškega rodu, drugi so Slovani, ki so prostovoljno ali prisiljeni pristopili k Izlamu in bi prej potegnili s Slovani nego s Turki.

Despotizem mohamedanske manjšine je bil le toliko časa mogoč, kolikor časa se je tresla cela Evropa pred turško močjo. Ko so pa robujoči narodi začutili slabost svojega tlačitelja, začelo se jim je dani, svobode zvezda blišči se na obnebi. Navadno se precenjuje sultanova moč. Sicer je res, da gospoduje in zapoveduje padišah še velikemu ozemlju, pa oblast kalifova je le navidezna. Poglavar je ozemlju, narodom ne. Od Jave do Tangra časti se Mohamed, nad dvesto milijonov mozleminov kliče vsak dan: „Allah je velik“. Pa če danes ali jutri razvije kalif čudotvorno zastavo, zbralo se bo sicer pod njo mnogo fanatičnega naroda k obupnemu boju, vendar v Evropi ni več zanj tál.

Akoravno kot ljudje obžalujemo tragično zgodovino nekdaž mogočnega in zgodovinsko pomenljivega kraljestva, in ne moremo zatreti v srci človeškega sočutja do turškega rodu, ki v mnogem oziru osramoti kristjana: vendar višje cenimo pravico, prostost, omiko in vero, toraj: Constantinopolin esse delendam.

H-t-b-r.

Politični pregled.

V Ljubljani, 27. novembra.

Notranje dežele.

Proti *delu po kaznilnicah* jeli so se obrtniki po celi državi gibati. Včeraj smo omenjali v tem smislu Dunajskih obrtnikov; danes nam je sporočati, da so se tudi v Krakovem zbrali minulo nedeljo obrtniki v mestni dvorani, kjer so sklenili obrniti se do deželnega in državnega zbora s

prošnjo, da bi se delo po kaznilnicah, s katerim obrtnik-davkoplačevalec nikakor ne more tekmovati, po možnosti omejilo le na taka dela, ktera bi se brez škode omejene obrti opravljala. Kar je res, je res. Vjetniku je delo potrebno, če hoče kaznilnica iz padlega človeka zopet človeški družbi koristnega uda napraviti, toda preskrbi naj ga z delom, kakoršnega lahko izdeluje, ne da bi pri tem oškodovala obrtnika, kteri od svoje obrti ali svojega rokodelstva prvič davek plačuje in drugič mora za-se in za družino skrbeti. Tega vsega kaznilnici ni treba, ter zaradi tega lahko ceneje dela. Marsikdo se pa opeče, kdor misli, da bode ceneje shajal, ako v kaznilnico delat dá. Res je, da se dela ondi ceneje, toda skušnjava je zmirom na strani, da bi se delalo tudi slabeje; kajti kaj je kaznjencu na tem ležeče, ali je dobro napravi ali ne, ker vé, da danes je tukaj, jutri ga več ne bo. Kaj mu je toraj mar, naj bode delo dobro ali slabo? Za dobro delo dobi ravno toliko plače, kakor za slabo šušmarsko delo in vendar je s slabim poprej gotov, kakor z dobrim poštenim delom. Bi mar li ne mogli kaznjenci izdelovati raznih del za državne potrebe, ktere vlada podjetnikom drago plačuje? Po modrem prizadevanji, mislimo, bi se to lahko izvrševalo državi in obrtnikom na dobiček.

Dunaj bode imel 10. januarja 1886 zopet velikansk in pomenljiv zbor. Kmetje in kmetijski zastopniki sešli se bode ondi na *kmetiškem shodu* ter se bode s sledečimi zadevami pečali: 1. Kako bi se kmetiškemu stanu bolj na noge pomagalo. 2. Kako bi se kmetiškemu stanu naklonilo več varstva, da bi ga bolje zavarovali pred pustolovci in raznimi pijavkami. 3. Kdo naj bo kmetov zastopnik. 4. O dachu. 5. O direktni volilni pravici. Sicer so pa kmetje ondi imeli že več lokalnih shodov in so na takem shodu 22. t. m. sklenili resolucijo s sledečimi točkami: 1. Prosijo dolenje-avstrijski deželni zbor, da naj se potegne za napravo kmetijskih kamor po načelu, kakor so vravnane obrtniške zbornice ter naj se jim tudi enake pravice pripoznajo. Če bi vlada ne predložila dotičnega postavnega načrta, napravi naj ga deželni zbor sam. 2. Kedar potečejo predprave, ki jih ima avstro-ogerska nacionalna banka, naj deželni zbor dela na to, da se dotične predprave ne bode več obnovile, temveč pa naj se ustanovi državna banka. 3. Kedar se bode obnovljala pogodba z Ogrji, vpelje naj se na ogerske pridelke zopet varstvena carina, kakor smo jo imeli do leta 1851. 4. Inostranska konkurenca naj se kolikor možno omeji s primerno varstveno carino, našim domačim pridelkom naj se pa kolikor mogoče prost izvoz na Nemško preskrbi. 5. Odpravi naj se dac, ali pa vsaj spremeni, popolnoma naj se pa prepove umetno vino in umeten kis. 6. šolski poduk po deželi naj se omeji na 6 let, ponavljavne šole pa naj se razširijo, učiteljska plača po deželi naj se dvigne na enako stopinjo z ono po mestih. 7. Napravi naj se direktne volitve, kandidatura naj se pa primerno omeji. 8. Kunci (domači zajci) naj se popolnoma odpravijo, ker so škodljivi. 9. Zavarovalnice naj se podržavijo. 10. Lovska postava naj se spremeni na korist kmetom. 11. Ustanovi naj se poceni pravni zastop. 12. Vknjiženi dolg naj se odpravi ter naj se kmetu preskrbi osobni kredit. 13. Naj se določi gotova meja, pri kteri se kmetiški dom ne sme več zarubiti. 14. Da smejo po trtni uši okužene vinograde posestniki sami trebiti; da se jim dovoli 8 let prostim biti vsakega davka in pa ameriške trte naj se jim zastonj razdelé. 15. Po vinskih krajih naj se vpeljejo prisežni vinski agenti. 16. Skliče naj se kmetijska enketa. To so v resnici točke od prve do poslednje, ktere bi vsak posestnik z veseljem podpisal; kajti zboljšale bi kmetijski stan tako, kakor si ga vsi želimo imeti. Reči se mora, da je to resolucija, ki zasluži vsestranke podpore po celi Avstriji. Če bode imela tudi zaželjeni vspeh? Kdo vé? Se bode že dobili

spod knezo-škof napili dobrotnikom in sosebno visokorodnemu gospodu deželnemu predsedniku kot iskrenemu prijatelju in pospešitelju zavoda in njegovi družini; in tudi gosp. pl. Friderik Laschan je v lepi besedi napil dobrotnikom z željo, da bi še nadalje vsi ostali zvesti prijatelji zapuščenim sirotam.

In kaj bi hotel reči o kapelici sami? Za odgovor temu vprašanja pa rečem: Preblagi dobrotnik! Ti, ki si kaj daroval za napravo te vstava jako potrebne kapele, pridi, pridi o priliki v to kapelico in prepričaj se bodeš, kako vestno je bil obrnjen vsaki dar in kako krasen, da, prekrasen je ta Božji hram. Zaupljivo rečem, da Ti ne bode žal za oni Tvoj dar in naj smem reči, da z veseljem bodeš še nekoliko malega priložil, da bode to prelepo delo lagljeje dokončano in — stalo brez dolgá! Da! da! Stalo bode brez dolgá, a v duhovnem pomenu bode stalo tudi pred Bogom ter klicalo blagoslova za dušo in telo vsim dobrotnikom, toraj tudi Tebi!

Ljubljanski.

magajivci, ki ji bodo ugovarjali, da se bode ali skrčila, ali pa morda še popolnoma zavrгла.

Vnanje države.

Kakor laški listi vedo povedati, je nova *enciklika sv. očeta* framasone na Laškem do dobrega razjarila. Ker vidijo v nji delovanje tako označeno, mislijo ugovarjati in encikliko ovreči. To so že hotli storiti povodom enciklike: „Humanum-genus“, a ministerski predsednik Depretis, ki je pri „Velikem Orientu“ jim je svetoval, naj to opuste. Sedaj se jim pa zdi prepotrebno kaj odgovoriti, samo tega ne vedó, v kakí obliki bi izdali to protiencikliko.

Na *Angleškem* so se volitve začele 22. t. m. in se bode končale 8. decembra. Se vé, da ves svet gleda na volitev, ker po izidu teh volitev se ravna ne le notranja temuč tudi unanja politika. Anglija pa gospodari po vseh delih sveta, toraj ima odlično besedo v politiki. Dosihmal imajo več upanja konservativci do zmage.

Včerajnji telegram prinesel nam je novico, da so velesile Srbiji svetovale *premirje*, kar je ona tudi takoj ubogala, ker jo je nekoliko tudi slabo vreme k temu sililo. Povod k temu koraku je menda Rusija dala, ako smemo verjeti dotičnim trditvam, ki jih ima „Journal de St. Peterbourg“, kteri se je že preveč zdelo prelivanja bratske krvi. Velesile so Rusijo ubogale, če tudi še niso vedele, ali jih bode ta bojovnika poslušala ali ne, ker sta oba tako silno razsrjena. Ker so videli, da se Srbiji slabeje godi, nego Bolgarom, in ker je knez Aleksander nedavno poprej Turčijo z enako pogodbo zavrnil, rekoč, da hoče še le na srbski zemlji premirje odobriti, obrnile so se velesile najprvo na Srbijo, dobro vedoč, da ji storé s tem veliko uslugo. Milan pa tudi v resnici ni dvakrat vprašal: „kaj ste rekli?“ temveč je takoj dal svojim generalom povelje bojevanje vstaviti; ob enem jim je pa še naročil, naj to tudi bolgarskim generalom sporočé.

Sedaj, ko so se začeli narodi gibati na balkanskem poluotoku, hoče poslužiti se te politike tudi *grška dežela*, da dobi kak kos zemlje od trohnele in od starosti opešane Turčije. Grško ljudstvo sanjari še zmirom o svoji slavni preteklosti. Grška je postala kraljestvo za leta 1830, ko se je osvobodila s pomočjo evropskih velevlasti turškega jarma. Kralj je bil Oton I., sin bavarskega kralja Ludovika. Ko je bil ta prognan l. 1862, bržkone zaradi tega ni bil preveč žalosten, poklicale so velevlasti evropske 4. junija 1853 na grški prestol sedanjega kralja Jurija I., bil je takrat 18letni mladenič. Njegov oče, sedanji kralj danski, je prevzel krono namesto mladoletnega sina. 2. novembra 1863 je stopil na grško zemljo. 27. oktobra 1867 se je oženil z Olgo, hčerjo Konstantina, ki je bil brat umorjenemu caru Aleksandru II. Iz tega zakona je 6 otrok, ki se izreajo v grškem razkolništvu, večinoma njegovih podložnih je te vere. Kralj sam je ostal luteranec. Vendar hvala mu gré za to, da je v svoji deželi, znabiti ko je obiskal Pija IX., zopet postavil katoliške škofo in da katoliški cerkvi ne stavlja kakih zaprek. Znabiti je tudi to najboljša politika za njega in za Grke, ki živé v Turčiji, ker le s tem se oslobodé ruske državne cerkve, ako se zedinijo z Rimom. Bržkone nima kralj Jurij dosti moči, da bi se zoprstaval ljudstvu, ki nahujskano po tujcih, hoče vojsko imeti s Turki, takó, da mu ne kaže drugega, nego odpovedati se, ali vojsko začeti. Ako pa začne vojsko, potem je pa tudi zanj vse zgubljeno. — Sicer pa nikakor ne mislimo, da bodo narodi, kakor Grki Bolgari in Rumuncci za dalje časa zadovoljni s knezi, ktere jim postavljajo velevlasti, kakti višje uradnike.

Nemški državni zbor se je ta teden pričel z jako suhoparnim cesarskim pozdravom. Za predsednika voljen je zopet konservativni vladni predsednik pl. Wedell, za kar se ima pa le popustljivosti središča zahvaliti, ktero mu iz neznanih vzrokov ni oporekalo. Poleg središča bili bi pa tudi Welfi po svoje pripomogli, da bi Wedell ne bil nič več prišel na predsedniški stol, ker lansko leto ni poklical Bismarka k redu, kedar je ta v državnem zboru strastno po Welfih vdrihal in jim očital državno izdajalstvo. V nedeljo so se predstavili vsi trije predsedniki državnega zbora cesarjeviču prestolonasledniku, ki jih je jako natančno izpraševal, kakega duha da so letošnji poslanci gledé zvišanega budgeta v pomorskem in vojnem etatu, kjer se je poleg kolonijalne politike nadjati največjega upora. Nemška kolonijalna politika jo je dostikrat zavozila v velikih ovinkih v kraje, kjer sedaj nemških trgovcev niti ni ne. Tako so Nemci sploh sprevideli, da prepri za Karoline nikakor ni bil vreden truda in časa, kar ga je prizadel nemški in španski državni. Okoli Afrike lazijo nemške ladije, kjer na mnogih krajih nemških trgovcev niti ni ne, ob ameriških obalah se pa nemški vojni parniki jako pogrešajo, če tudi bi se mnogokrat potrebovali za varstvo ondašnjih nemških naselbin. Mnogo vrišča povzročila bo tudi interpelacija katolikov in Poljakov, zakaj da se tako brezsrčno izganjajo avstrijski in ruski katoliki iz pruskih iztočnih pokrajin. Kar se tiče te poslednje interpelacije, prijeti mislijo z njo Bismarka samega, kakor hitro bo prišel v državni zbor.

svojim predpostavljenim lepo pokorni po Jezusovem zgledu, ki je rasel v starosti in modrosti pri Bogu in pri ljudeh.

Po končanem govoru pričela se je sv. maša, ktero so darovali vzvišeni gospod vladika sami in sicer darovali za vse dobrotnike tega zavoda in za njegove gojence, kakor so bili povedali v svojem govoru; petje pri blagoslovu in pri sv. maši oskrbeval je pa čast. gosp. P. Angelik s svojimi pevskimi dečki s spremljevanjem na harmoniju.

Med sv. mašo je pristopilo tudi 38 dečkovgojencev k sv. obhajilu, ktere so milostljivi gospod knezo-škof sami obhajali, kar je zelo ginljivo bilo.

S sv. mašo je bilo opravljeno to lepo cerkveno opravilo gotovo v veliko veselje vsim pričujočim blagim dobrotnikom tega zavoda.

Vodstvo omenjenega zavoda je pa po sv. opravilu blagovoljno z zmernim zajutrkom postreglo prevzvišenemu gospodu knezo-škofu ter vsi asistenci in dobrotnikom-odličnjakom, kterega so se vdeležili visokorodni gosdod deželni predsednik s gospo visokorodno baronovko, blagorodni gospod Samassa in več drugih dobrotnikov vstava; pri tem so se vrstile tudi napitnice med kterimi so milostljivi go-

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane, 27. novembra. (Slovesnost v Marijanišči.)*) Popoludne ob 4. uri je bila najprej pridiga, katero je imel g. vodja Marijanišča o „skrbi za mladino“, v kateri je h krati priporočal mladino sploh, posebej še Marijanišče dobrotljivosti Ljubljancev in Kranjcev.

Po pridigi je bilo darovanje za potrebe kapele. Prirčno hvalo moramo izreči vsem navzočim, ki so zložili izdatno svoto za malo hišo božjo, ki potrebuje še marsičesa, da bi vsaj za silo bila pri-skrbljena. Kapela in pa tudi zunanji prostori so bili natlačeni s pobožnimi in do solz je lahko ga-nilo vsakega pričujočega, ko je pri petih litanijah odmevalo petje po celi kapeli — v čast Materi Božji, kateri je posvečena kapela (Marija pomočnica kristijanov).

Gotovo ni brez vspeha pridigar v svojem govoru izročal mladino Materi Božji v varstvo: kjer je doma pravo njeno češčenje, tam ne manjka božjega blagoslova. Zato nas je napolnjevalo z velikim veseljem, da smo videli to zaupanje v božjo pomoč v vsem, kar se je ta dan očitno govorilo in storilo. Kaj ginljiva je bila tudi zahvalna pesen po litanijah.

Pač res, hvala Gospodu, da se je izvršilo to delo vsaj toliko srečno, zakaj skrbi, katerih je bilo pri tem zidanju obilo, pozná največ samo Vsega-vedni. — Zahvala pač zaslužena, da se je zamogla tako lepo obhajati popoludanska slovesnost, veljá g. P. Angeliku Hribarju, ki je oskrbel krasno petje s svojimi izurjenimi pevci, kakor tudi mil. g. proštu Ant. Jarcu, ki je imel sam litanije. Kot predsednik Vincencijeva družbe, ki skrbi za Marijanišče, je pač iz srca zamogel zapeti tudi „Te Deum laudamus“ — da se je Vincencijevemu društvu posrečilo tak korak storiti v svojem razvoju. Kajti sezidanje te kapele zdí se nam vspeh, ki nam kaže polno moč tega društva. I vsem drugim, ki so pomagali, naj veljá topla zahvala in srčni: Bog plati!

Tako stoji tedaj dozidana lična kapela v Marijanišči. Akoravno je še vsa prazna in revna, ozna-nuje vendar, kako dobra srca da imajo Ljubljančani in Kranjci sploh, zlasti preč. duhovščina, ki je toliko pripomogla za to delo. Sicer je pa jako okusna njena zunanost; njena notranjost pa mora človeka kar osupniti, kajti slikarija na stropu je kaj spretno delo. Pa pustimo na stran vso zuna-njost in notranjost, marveč mislimo samo na pomen kapele v takem zavodu, kakor je Marija-nišče: kapela je središče, je srce takega zavoda, tukaj se mora dušno življenje vzbujati, vtrjevati in razširjati. Kdor ima srce katoliško-krščansko in meni, da zamore tak ustav napredovati brez domače kapele in brez krepkega duhovnega vodstva, ta kaže samo svojo nevednost v izgojevanji mladine. Zato častitamo mlademu ustavu, da si je pridobil bistveno podlago za daljnji razvoj. H krati pa izra-žamo upanje, da se bode v novi kapeli dosegalo to, kar je naznanjal popoludanski pridigar: da bodo otroci ohranjeni v nedolžnosti in obvarovani ravno po kapeli mnogih nevarnosti.

Lepa slovesnost je segla vsem, ki so v zvezi z ustavom ali pa celó v njem prebivajo, globoko v srce. To se je videlo pri tistih, ki so se vdeležili tudi zajtreka po blagoslovljenji, zlasti iz gorečih besedí, ki so jih govorili napravljaje in odgovarjaje razne napitnice. Bog daj, da bi se vse spolnilo! Bode se gotovo spolnilo, ako bode to zanimanje za ustav tudi resnobno, to je iz pravega prepričanja, da je treba delati za Boga in blagor človeštva. Kdor si hoče ogledati delovanje Vincencijeve družbe, bode videl občudovanja vredne zglede požrtvovalnosti za dobro stvar brez vseh osebnih ozirov.

Dobrodelnost namreč, naj bode že katerakoli, nikdar ne sme postati za samo skazovanje — ali parado. Kadar se ta gnjiloba polasti dobrodelnega delovanja, utegne ono nekaj časa kazati krasno zu-nanje lice, toda notranje propalosti ne bode zakrival zunanji blišč na dolgo. Veseli nas, da se je Marijanišče dovolj držalo — tudi ob tej redki slo-vesnosti — tega načela.

Pisatelj teh vrstic ima trdno nado, da bode mladi ustav zlasti sedaj s kapelo svojo, razširjal blagoslov božji po mestu in po deželi. Ne moremo

si pa kaj, da ne bi spominjali se pri tej priliki pra-vega krščanskega načela: Zaupaj samo v Boga! Na podlagi tega zaupanja bode zidala Vincencijeva družba in posebej še vodstvo hiše — varno in trdno in ravno s tem zaupanjem utegne ono pre-pričati dandanašnji materialni svet, da se zamore delovati tudi z drugačnimi pripomočki, kakor s ka-pitalom.

Radi obračamo in smo tudi s tem hoteli obra-čati pozornost občinstva na ta ustav: to naj bode naša podpora, katero hočemo njemu dajati.

Anonymus.

Iz Kropo, 24. nov. (Vpeljevanje novega velikega zvonu.) God sv. Klementa 23. novembra 1885 zasluži z zlatimi črkami zapisan biti v zgodo-vino našega trga. Ta dan namreč smo dobili novi veliki 32 $\frac{1}{2}$ stotov (stare vage) težki zvon, katerega so nam popolnoma iz svojega darovali naš rojak, Ljubljanski stolni prošt mil. g. Jožef Zupan. Že lansko leto, ko smo za gotovo zvedeli, kakšen ve-likodušen dar so nam naš predobrotljivi gosp. rojak namenili, nas je vse farane brez razločka ta novica z veseljem prešinila; in čim dalje se je prihod zvonu odkladal, toliko težje smo ga pričakovali. — Nazadnje vendar — 23. novembra — po odpravljenih vsih za-prekah, (in kje takih ni, kadar se gre za velike reči in jih ima več zraven govoriti), napoči srečni dan, da naj gremo po toliko zaželenega gosta v Podnart, kamor so ga gosp. prošt na svoje stroške postavili. Res, da se je vreme, kakor letošnjo jesen sploh, grdo držalo, in je okoli poldneva precej lilo; pa kaj srečen človek na to porajta, ki je veselja ves prevzet, kakor smo bili mi ta dan! Ne bom pravil, s kakšno te-žavo in previdnostjo je bilo treba težko in drago-ceno blago iz železniškega vagona na voz spravljati, samo spreved, v katerem smo zvon iz Podnarta v Kropo peljali, naj malo popišem, ker je bil neznano ginljiv, tako za tiste, ki so se ga vdeleževali, kakor za druge, ki so ga gledali.

Ob 1. uri popoludne se je spreved vzdignil iz Podnarta. Pred zvonom so se na štirih vozeh peljali gospodje, ki so prišli v Podnart zvon sprejemati in s častjo ga na njegovo stalno mesto spremljati. Na prvem vozu sta bila Kroparski župan g. Klinar in srenjski svetovalec g. Karol Pibrovec; na drugem Dobravske župnik g. Aljaž in proštov brat g. Matija Zupan; na tretjem beneficiat g. Berlic in proštov stričnik g. Simon Zupan, katehet iz Loke; na četrtem pa domači župnik g. Kapuz in Dolški župnik g. Ažman, Kropski rojak. Na zadnje pa so peljali štirje črni konji leskeči se zvon, ki je bil s pravimi cvetlicami in venci okinčan, ter od štirih na voznih ročicah privezanih smerečjih mlajev obdan. Tudi vsi vozniki in konji so imeli šopke, zelene vršičke, trakove in druge razne olupšave.

Ko se spreved po Lipniški dolini zavije in štric Ovšišam dospé, se milo oglasé zvonovi ondote cerkve v pozdrav novemu sosedu. Ravno tako je jelo tudi na Dobravi zvoniti, ko smo do Lipnice prišli. Pa še drug prizor se nam tukaj pokaže. Veliko Kropar-skih otrok, ki od dolgega čakanja že niso mogli več strpeti, je noter do sem prišlo zvonu naproti. In kakor hitro ga ogledajo, vsi kakor iz enega grla „živio!“ zavpijejo. In zdaj, kolikor bolj se Kropi bližamo, toliko gosteje trope otrok na obeh stranéh ob cesti srečujemo, in tako se vedno večí množica za zvonom valí. Ker je bila cesta zeló slaba, so se morali konji večkrat oddahniti; vselej pa, kadar so zopet potegnili, se je vzdignil iz sto in sto mladih grl veseli krik: „živio!“ Pač se bodo ti otroci še na stara leta spominjali tega dne in z veseljem svojim mlajšim pripovedovali o tej redki slovesnosti.

Veseli pa je rastlo, kolikor bolj smo se Kropi bližali. Ko v Kropi spreved zagledajo, h krati mož-narji zagromé in vsi zvonovi oglasijo se pri obeh cerkvah ob enem. Še mali „Navček“ (to je naj-manjši zvon pri kapelici v lastnem stolpičku nad velikim altarjem, ki se glasi, kadar kdo umrje in kadar ob delavnikih pri sv. maši pozvoni, in ki se zavoljo svojega posebnega glasú: nav, nav, nav, nav! tako imenuje) ni hotel zaostati, ampak se je na vso moč oglašal, da bi bil kmalo onih šest zvonov pre-vpil, in sicer zato, da bi se novi velikan ne mogel danes ali jutri pritoževati: češ, „Navček“ je bil pa tiho, ko sem jaz v Kropo prišel.

Pri prvi (Jarmovi) hiši, iznad ktere visi na-rodna zastava, se vstavimo. Ljudstva je vse črno po cesti, na zidu in po bližnjih travnikih. Navdušeni „živio“-klici se vrsté. Zvon dobi tukaj nov kinč. Nekatere Ljubljanske gospe (rojene Kroparce) so mu preskrbele krasnih vencev in šopkov iz ponarejenih

cvetlic. Če tudi iz oblakov še vedno po malem prší, zvon ne sme danes brez kinča skozi Kropo, ko se ima enak ženinu za zmirom zvezati z farno cerkvijo.

In zopet konji potegnejo, zopet možnarji za-gromé, zvonovi se še lepše oglasijo, in ljudstvo pa veselo in navdušeno gosta pozdravlja. Tù niso več samo otroci in mladina, tù so že odrasčeni možje, ki vedó velik dar ceniti in poznajo velike skrbi, ktere so za duhovnega pastirja s tako rečjo sklenje ne. Zato se slišijo izmed množice razločni glasovi: „Živio gosp. stolni prošt!“ „Živio g. župnik!“ In naj bi človek pri taki navdušenosti neobčutljiv ostal! Vidél sem pri tej priliki v marsikterem očesu solze resničnega ve-selja, in nič se nisem čudil, ko jih tudi na lieu do-mačega g. župnika zapazim!

Saj sem bil sam tudi veselja prevzet in srčnih čutil popisati ne morem, ki človeka pri taki priliki obhajajo. Sem sicer že velikokrat slišal Kroparske zvonove, pa tako, se mi zdí, še nikoli niso peli; enako sem že velikokrat slišal streljanje iz Jame, ali tako močno še nobenkrat ne; to ni samo gorá pre-tresalo, ampak tudi srca! Nek star mož mi je po slovesnosti rekel: Star sem že in sem že veliko videl in skusil, ali takega veselja še ne pomnim!

Med neprenehanim zvonjenjem, streljanjem in vriskanjem, se pomikamo počasi dalje; pri mnogih hišah so izpostavljene in tudi iz obeh zvonikov visé posebno velike zastave. Kropa je vsa po konci. Kar na ulice ne more, gleda iz oken. Zdaj smo na ve-likem trgu. Kovači že komaj čakajo, da bi se zvona polastili. Hotli so celó v Podnart ponj priti, da bi ga sami pripeljali; ali ker se jim to ni dovolilo, ga hočejo vsaj iz trga do cerkve potegniti. In res. Konje sprežejo, močno vrv skozi škrapce potegnejo in zdaj prime za vrv toliko rok, kolikor jih le zraven more, in ker se jim oba konca vrvi še prekratka zdita, naredé živo vrv, da se kar za roke drug drugzega vlečejo. Dasiravno je k cerkvi hud breg, so vendar tako hitro z vozom šli, da se je zdelo, da ga bolj po zraku nesejo, kakor na vozu peljejo. Enako hitro in srečno ga tudi iz voza pod zvonik spravijo, kjer zdaj čaka, da ga še v zvonik potegnejo.

Bilo je že okoli štirih, ko je bilo vse končano. Noč se je jela delati in ljudje so se počasi razšli na dom, da se še tam o današnji slovesnosti pogovoré. — Mi pa lahko zdaj bližej stopimo in zvon dobro ogledame. Kar vnanjo obliko zadeva, je res silno lepa in se mora na prvi pogled vsakemu prikupiti. Če bo še glas po tem, si ne moremo kaj boljšega želeti.

Na zvonu so tri podobe, namreč Matere Božje, sv. Jožefa in farnega patrona sv. Lenarta. Napise pa ima zvon sledeče. Zgoraj na kroni v okrogu:

„Poj in poj, sto in sto let staro slovensko pesen: Za Bogom častimo Marijo najbolj!“

Potem:

V čast in hvalo vsemogočnemu Bogu,
Neomadeževano spočeti Devici Mariji,
Materi milostljivega Sreca,
Sv. Jožefu patronu katoliške cerkve,
Sv. Lenartu, Kroparske fare
Iz srčne hvaležnosti daroval

Jožef Zupan,

tukaj l. 1811 rojen, l. 1836 novo mašo pel, l. 1840 kaplan, l. 1855 korar in fajmošter, l. 1876 prošt Ljubljanske stolne cerkve.

Na nasprotnem kraju:

1885.

Ko so vladali katoliški svet papež Leon XIII.,
Avstrijo cesar Franc Jožef,
Ljubljansko škofijo knezoškof Jakob,
To farno fajmošter Janez Kapuz,
In beneficiat Janez Berlic,
Me je vžil Peter Hilzer
e. kr. dvorni zvonar v Wiener-Neustadtu.

in spodaj:

„Molite v sobotah pri večernem Ave Marija-zvonjenji eno Češčno Marijo za mene, moje stariše, dobrotnike, za knezoškofa Antona Alojzija († l. 1859) in za tukajšnega bivšega fajmoštra Martina Grosa († l. 1841).“

Pričujoče duhovne je domači g. župnik prijazno v farovžu pogostil, kjer so se med streljanjem tudi vrstile primerne zdravice. Prva, se vé, je veljala visokemu darovalcu in dobrotniku, mil. g. stolnemu proštu, ki je z obilnimi svojimi darovi, s kterimi je že obogatil in okinčal našo cerkev, z novim ve-likim zvonom krono postavil. Želeli in vošili smo posebno to, da bi Bog gosp. darovalca zdravega in čvrstega ohranil, da bi k letu v naši farni cerkvi mogel svojo zlato mašo obhajati, da bi takrat slišal novi zvon, ki naj mu potem v nebesih zasluženi prostor izprosi. Posebno pomenljiva je bila tudi na-

*) Ker prinašamo poročila o popoludanski slovesnosti v listku, priobčujemo tukaj samo poročilo o popoludanskih opra-vilih. Vr.

pitnica, ko je eden gospodov željo izrekel, da bi se novi zvon s prejšnjimi dobro vjemal in da bi enako zvonovom tudi duhovni in srenjski predniki vzajemno delali v čast Božjo in mir ljudem, v kateri namen je tudi zvon posebno bil darovan!

Z Gorenjskega, 24. novembra. Slovencem tako priljubljena slovesnost nove maše vršila se je 23. t. m. v Križih pri Trziču. Kdo se ne veseli tacega dne? Vsa domača duhovnija se raduje; od daleč se snidejo verni, rekoč: „Ako tudi podplate raztrgaš, nove maše ne zamudi.“ Kdo pa še le zamore izreči starišev in sorodnikov veselje iz novoposvečenih rok svojega lastnega sina in sorodnika prejeti presv. Telo!

To pri nas zdaj že tudi precej redko veselje napravil nam je novomašnik Tržaške škofije č. g. Jurij Dolžan. Ko rečem Tržaške škofije, stori se mi nekako milo, ko gledam domačega g. župnika pri tolikih letih osamljenega pri duhovskih opravilih. So bili pač žalostni časi pred malem pri nas! Na tuje smo pošiljali vrle moči, med tem, ko sedaj sami stradamo!

Toda kmalo bi začel tožiti še danes, ko se razlega povsod veselje. Pa tudi res pravo veselje in ponos za Križko faro!

G. novomašnik zvršil je v treh letih vse bogoslovne študije vrlo dobro in na strani mu stoji tovariš, ki bode enako slovesnost obhajal menda o božičnih praznikih.

Prav spodbudno se je obhajala nova maša v pričo silne množice domačih in tujih faranov in lepega števila duhovnih sobratov. Zlasti povzdignil je slovesnost slavnostni govornik g. župnik Aljaž, kot nekdanji katehet g. novomašnika s svojim jedrnatim govorom.

Po svetem opraviu pogostil je ljubeznjivo domači g. župnik odličnejše goste, dokler se nismo podali k slovesnim večerjem.

Treba je bilo pa tudi pogledati druge svate in novomašnika dom. Ko bi bili tu navzoči naši liberalci, ki tako radi vpijejo, da so duhovniki malo priljubljeni, se bi bili lahko prepričali, da slovensko ljudstvo in duhovščina sta si — jedno! To veselje, ko smo v sredo med nje stopili, pač živo priča, da je Slovenec duhovščini iz srca vdan.

Vrlemu g. novomašniku pa vsi želimo, da bi mnogo let uspešno deloval v prid katoliške cerkve in mile domovine! —č.

Iz Škofje Loke, 25. novembra. Po dolgem odmoru je vendar naša čitalnica zopet pokazala, da še živi. 22. t. m. je priredila veselico na korist Gorenjcem, ktere je bila voda poškodovala. Program je imel „Slovenec“ že natisnjen. Izvršili so ga v splošno zadovoljnost. Ko so peli „Popotnika“ je ta malo preveč hitel „čez gore“, sicer ga je bilo prijetno poslušati. „Tičico“ so morali ponavljati, drugič je posebno dopadla. Ko sem poslušal petje, se mi je vedno vrivala misel: zakaj nas razveselje Loški pevci tako poredkoma z razvedrilnim petjem? Mnogo lepega petja bi lahko slišali, zakaj so naši pevci tako skopi? Ali manjka edinosti ali ka-li? Grl je dovolj na razpolaganje, za moške, kakor tudi za mešane zборе. Je-li mar zaspano društveno življenje krivo redkih veselice?

Igra „Župan“ se je igrala prav povoljno. Težko bi jo bilo bolje izpeljati zunaj v malem mestu, kjer ni pravega prostora zato in tudi ne odveč igralnih moči. Rečem le: zadovoljili so nas naši diletanti popolnoma, več bi od njih ne smeli pričakovati. Mnogo smeha je povzročil župan Jaka Dolinar s svojim osoljenim govorjenjem; druge osebe so bile tudi na svojem mestu. Le tako naprej!

Čistega ostanka za ponesrečene Gorenjce je 44 gld. 18 kr. Zadovoljno je zapustilo občinstvo igrišče. Le eno željo smo gojili zapuščajoč čitalniške prostore: Naj nas razveseli kmalo čitalnica v dolgih zimskih večerih s kakim novim, zanimivim programom!

Domače novice.

(Vitez dr. Miklosich), slovenski rojak, odlikovan je že zopet. Bavarski kralj Ljudevit podaril mu je Maksimilijanov red za znanost in umetnost.

(Novi vodja Dunajskega policijskega ravnanstva — rojen Ljubljancan.) Predvčeršnjemu telegramu prinesel nam je vest, da je namesto ranjcega predsednika Krstičke pri Dunajski policiji imenovan

za vodjo c. kr. dvorni svetnik baron Franc Krauss, sin stare plemenitaške rodovine. Stric njegov bil je svoje dni pravosodni minister baron Karol Krauss; drug stric je bil svoje dni finančni minister baron Filip Krauss in temu se ima Franc zahvaliti, da mu je stric kot svojemu nečaku, ker je bil sam brez otrok pri cesarji sprosil milost, da je prešel baronat nanj. Baron Krauss je sin nekdanj v Ljubljani službovajočega in pozneje v Galiciji umrlega c. kr. dvornega svetnika Franca viteza Kraussa. Rojen je bil 14. decembra 1837 v Ljubljani. 21 let star dovršil je že pravoslovje na Dunajski univerzi. 8 let je bil okrajni glavar v Dunajskem Novem mestu, kjer je imel mnogo posla s socialisti. Lansko leto so ga poklicali v c. kr. dolenje-avstrijsko namestništvo. Mož je jako odločen, pri vsem tem pa dobrega srca.

(V Ljubljani) je danes Lasnikov blavec nek sod spirajoč. Rešil ga je g. Malinovski s pomočjo drugih ljudi.

(Divjo svinjo) s prasatom vstrelili so v Slavon-skih gozdih in so jo poslali v Ljubljano k trgovcu Treo-tu na Preširnovem trgu, kjer jo je danes mnogo ljudi ogledovalo.

(Kar mačka rodi — miši lovi.) Predvčeranjem izročili so tukajšnji deželni sodniji glasovitega tatu Evalda Föderpersga zaradi tatvine in cerkvenega ropu. Ljubljanska sodnija poslala ga bo v Novomesto, kjer se bo zločinec zagovarjal. Brat Föderpersgov je na Gradu, mati pa v Begunjah, vsi zaradi hudodelstva tatvine in goljufije.

(Spremembe pri učiteljstvu na Kranjskem.) Sprašana učit. kandidatinja gč. Frančiška Zagorc vstopila je za učiteljico v zavod gč. Huthove v Ljubljani; gč. Avg. Kolnik za suplentinjo v Hrastniku; gč. Eržen za podučiteljico v Zabukovje pri Sevnici, in gč. Irma Černi za suplentinjo v Dobovi, vse tri na Štajarskem. — Gosp. Herman Gradišnik, učitelj v Senožečah sprejel je učiteljsko službo v Hrastniku; g. Luka Knific ml. dobil je službo v Besnici; v Voklo pri Kranji gré začasni učitel g. Marolt iz Mengša.

(Za botanikarje.) S St. Urške gore se nam 23. novembra poroča: Vreme imamo že poldrugi mesec prav černo, skoraj dan na dan vedno le dežuje. Pri vsem tem pa se na naši gori veselo razcvetajo: Bellis perennis, Polygala vulgaris et Chamaebuxus, Lamium maculatum et purpureum, Gentiana ciliata et asclepiadea, Veronica egrestis, Sheradria arvensis, Potentilla verna, Fragaria vesca in tudi zrele se še dobé; potem Campanula patula in Trachelium, Dianthus sortusianorum, Scabiosa arvensis, Viola canina et agrestis, Leontodon Taraxacum & autumnale, Bupththalmum salicifolium, Cicorium intybus, Ranunculus acris, Thymus serpyllum, Stachys annua, Geranium Robertianum et pratense in še mnogo drugih. Revce se kar ne morejo posloviti od nas.

(Goriški stolni prošt) in državni poslanec msg. dr. Valussi, imenuje se med kandidati za Tridentinski škofov sedež.

(Zagorska železnica) na Hrvaškem je z malimi izjemami dodelana tako na glavni progi Čakovec-Varaždin-Zabok-Zaprešiče, kakor tudi na stranski progi Zabok-Krapina. Če bo vreme le količkaj vgodno, izročila se bode še letos prometu.

Telegrami.

Dunaj, 27. nov. Za kralja Alfonza je napovedano 16dnevno dvorno žalovanje.

Dunaj, 26. nov. „Pol. Corr.“ piše: Srbski poslanec na Dunaji pravi, da do sedaj ni še prav nič znanega, da bi se Milan res mislil prestolu odpovedati in Srbijo zapustiti.

Beligrad, 26. nov. Milan je prišel ob jutranji zori v Beligrad. Glavni tabor predstavili so Srbi v Niš. Zapovedništvo Niški armadi prevzel je polkovnik Topalović, jako zaslužen častnik. Armada in narod dobro čutita resnobo položaja.

Sofija, 27. nov. Včeraj so se bili pet kilometrov pred Pirotom, kjer je večina srbske armade zbrana po višavah nad mestom. Čez tri ure so se po silnem boji Bolgari polastili pozicij na levo Pirotu. Noč je boj končala.

Sofija, 27. nov. Bolgarska vlada ni dala še nikakega odgovora velesilam na njihov predlog o napravi premirja, ker so pri Vi-

dinu še vedno Srbije na bolgarskih tleh. Bolgarska armada je na potu v Piroto.

Sofija, 26. nov. Bolgarski narod in armada pozdravila je včeraj svojega ministra zunanjih zadev, Zanova, prišlega iz glavnega tabora, kedar je zvedela, da Srbija premirje zahteva, s klič: „Nobenega premirja!“ „Smrt sovražniku!“ „Naprej zastava Slave!“

Madrid, 26. nov. Kraljica Kristina prevzela je vlado. — Maršal Serrano je umrl.

Madrid, 27. nov. Kraljica je sprejela odpoved Canovasovega kabineta. Vsi dopustniki so se poklicali pod orožje, s čemur se je armada za 60.000 mož pomnožila. Po celem Španjskem je mir.

Pariz, 26. nov. Don Carlos pravi, da bo tako dolgo v Benetkah ostal, da vidi, kaj bode sklenila njegova stranka.

London, 27. nov. Do polunoci izvoljenih je 113 konservativcev (Salisbury), 108 liberalcev (Gladstone) in 9 Ircev (Parnell).

Novi Jork, 26. nov. Umrl je včeraj z naglo smrtjo podpredsednik združenih držav, Mr. Hendricks, v Indianapolisu.

Umrli so:

24. nov. Katarina Zajc, delavčeva žena, 40 let, Tržaška cesta št. 19, jetika. — Franca Gostič, delavčeva hči, 2 mes., Kolesjevska cesta št. 6, božjast.

Tuji ei.

24. novembra.

Pri **Maliču:** Akkod Verspille, zasebnik, iz Nimwegena. — Franjo Dedem, živinotrzec, iz Linca. — Ignacij Berger, slikar, iz Wr. Neustadta. — Josip Leskovšek, c. kr. nadporočnik, s soprogo, iz Maribora. — Gašpar Pristov, komi, iz Velikoveca.

Pri **Stonu:** Milan Reiss, zasebnik, iz Leipziga. — Frischauer, Sruh, D. Fischer, Jung, Karol Fischer, Fok, Bauer, Wenzl, trg. pot., z Dunaja. — F. Schmidt, trg. pot., iz Šoprona. — Franjo Oblak, c. kr. poštni oficijal, iz Beljaka. — Dr. Jan. Tomšek, župan, iz Slov. Gradca. — Andr. Baredi, graščak, iz Slov. Gradca.

Pri **Južnem kolodvoru:** Morie Kappau, trg. pot., z Dunaja. — Josip Snaj, zasebnik, družino, iz Spljeta. — Wilfan in Mataje, iz Stražiš.

Pri **Virantu:** Jernej Kosec, župnik, iz Škoecjana. — Marija Praznik, zasebnica, iz Vel. Lašič.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

27. novembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	82 gl. 25 kr
Srebrna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	82 „ 75 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	108 „ 75 „
Papirna renta, davka prosta	99 „ 80 „
Akcijske avstr.-ogerske banke	877 „ — „
Kreditne akcije	284 „ 50 „
London	125 „ 60 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	9 „ 99 „
Ces. cekini	5 „ 97 „
Nemške marke	61 „ 75 „

V Katoliški Bukvarni v Ljubljani

se dobiva knjiga:

„**Ne v Ameriko!**“

Spisal Jak. Aléšovec.

Cena 1 gl., po pošti 5 kr. več.

Že 50 let

na Dunaji obstoječa, sloveča velikotrgovska hiša

„**pri dobrem pastirju**“

(„zum guten Hirten“),

(5)

poprej

Vinko Strohschneider

na Dunaji,

l., Rothenthurmstrasse 14,

razprodaja svojo zalogo

pravega Brnskega

suknenega blaga

iz ovčje volne

jejo, in to za suknjo, hlače in telovnik, v vseh barvah

posebno trdnih po sledečih silno nizkih a stalnih cenah:

II. baže za celo obleko po 3 gl. 50 kr.

I. „ „ „ „ „ 4 „ 50 „

Uzorcev ne moremo razpošiljati, pač pa se zavežemo s tem javno, da sprejmemo brez ugovora nazaj, kar bi ne ugajalo.

Blago razpošiljamo, ne da bi zavoj kaj računili, proti predplači svote ali pa proti povzetju.